

TREMINTINUS

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

2005 m. lapkričio 10 d.

Nr. 45 (678)

Druskininkų senamiesčio vidurinės mokyklos auklėtiniai jau antrus metus iš eilės Vėlinių proga pagerbia žuvusių partizanų atminimą. Spalio 27 d. prie Mergeles Akių memorialo susirinko būrys jaunimo. Dizaino studijos "Notera" nariai (mokyt. D.Norkūnienė) sutvarkė memorialo aplinką. Prie memorialo lentelių su žuvusių ir nukankintų partizanų, kurių palaikai išsiši Mergelės Akių ežero dumbe, pavardėmis padėjo gėlių kompoziciją, uždegė žvakucių.

Mokytoja E.Skrėliūnienė ir 10–12 klasių mokiniai žuvusių partizanų pagerbė poetinė kompozicija pagal B.Krivicko ir J.Marcinkevičiaus eiles "Mano dienos nebūtin pasvirę".

Pagerbimo ceremonijai pasibaigus, susirinkusieji neskubėjo skirstytis. Išivyravo neįprasta tyla ir rimtis. Ištikinau, kad mūsų jaunimas moka ne tik linksmintis, bet iškilmingomis progomis ir

susikaupti, išreikšti deramą pagarbatą žuvusiesiems už Lietuvos laisvę. Mus, vyresniojių kartos atstovus, tai nuteikia optimistiškai.

LPKTS Druskininkų skyrius, Rezistencijos ir tremties muziejaus darbuotojai, savo prioritetinė veiklos kryptimi visada laikę darbą su jaunimu, ir toliau glaudžiai bendradarbiaus su mokyklomis, visokeiriopai prisidės prie moksleivių patriotiškumo ugdymo.

Mūsų iniciatyva aštuonios Druskininkų visuomeninės organizacijos savaitraštyje "Druskininkų naujienos" pareiškė nuoširdžią padėką Senamiesčio vidurinės mokyklos vadovybei, mokytojams ir moksleiviams už subtilią ir dvasingą partizanų atminimo pagerbimo ceremoniją.

Gintautas KAZLAUSKAS
LPKTS Druskininkų sk. pirmininkas

Druskininkų jaunimas prie memorialo žuvusiesiems partizanams

Autoriaus nuotr.

Andrius KUBILIUS

Lietuvai bus blogiau, jei premjeras išsilaikys

Politinė taryba tapo priedangos organizacija

Seimo valdančiosios koalicijos Politinė taryba nutarė tapti "priedangos organizacija". Vilties teikia pasigirstantys valdančiosios koalicijos frakcijų atstovų žodžiai, iš kurių galima manyti, kad Seime ne visi nori prisiimti atsakomybę už neskaidrumo priedangą. Socialdemokratai savo neryžtingumu ir nesugebėjimu spręsti premjero problemą skandina save ir, be abejijo, stiaprina Darbo partiją.

Iki šiol K.Brazauskienė teigė, kad valdo tik 5 proc. akcijų. Dabar paaiškėjo, kad kartu su sūnumi ji valdo beveik 100 proc. akcijų. K.Brazauskienė praėjusiais metais akcijas įsigijo iš I.Paleičiko draugo įkurtos kompanijos "Ordos Limited", kuriai viešbučio valdyboje atstovavo pats I.Paleičikas. Lieka visiškai nciaisku, kaip pernai už

3,5 mln. litų K.Brazauskienė įsigijo 40 proc. viešbučio akcijų, kai visas viešbutis po rekonstrukcijos banko buvo įvertintas 40 mln. litų. Ši klausimą nei premjeras, ne jo žmona neatsako jau beveik visą mėnesį. O juk toks neatitikimas tarp rinkos vertės ir sumokėtos vertės kelia pagrįstų įtarimų, kad buvo siekiama mokėti žymiai mažesnius mokesčius už sandėlį arba kad I.Paleičiko draugas paprasčiausiai nutarė padaryti dovaną premjero žmonai. Ši klausimą kartoju nuolat ir nuobodžiai, o vietoj atsakymų girdžiu grasinimus prokuratūra ar teismais.

Jeigu premjeras tokiu elgesiu nutarė sugriauti savo autoritetą, ką padarysi, mes ją nesustabdysime. Béda ta, kad, sugriovęs savo autoritetą, jis vis tiek liks premjeru. (keliamā į 2 psl.)

Tuskulėnai priimtu Sachos Respublikai skirtą paminklą

1941 m. birželį pirmoji masinė trėmimų banga paliečių išimtinai inteligentijos atstovus ir jų šeimų narius nuo žinduklių iki žilagalvių senelių. Totalitariniai nacionalsocialistų ir komunistų režimai tikrus ar prasimanytus priešus, taip pat ir žmones, galinčius tokiais tapti, rovė su šaknimis pagal "mokslo" principus: vieni pagal "rasinių", kiti pagal "klasinių". Genocido planuotojai ir vykdotojai teisę gyventi buvo prisiskyrę tik sau. Pavergtos tautos sąmonėje neturėjo likti nė užuomis apie buvusių laisvę ir nepriklausomybę. Tokia buvo sovietinio genocido klasinė schema.

Lapteviečių paminklas žuvusiesiems

Po kurio laiko tie, kurie nespėjo numirti pakeliui, pateko į Jakutiją, prie Jenisiejaus upės, prie Laptevų jūros. Ten vieni mirė nuo bado, kiti nuo šalčio, treti nuo katorgino darbo – gaudė žuvį viršydami sugavimo normas pagal "komunizmo statybos" planus. Dalis pasmerktų iškentė šalčio pragarus ir patyčias, išliko, sugrižo jų nelaukusion tėvynėn. Dalelė pasiliuko Jakutijoje. Subyrėjus so-

vietijai, pirmieji susitelkė į broliją "Lapteviečiai", tokiu būdu pažymėdami naujas Lietuvos geografijos ribas, praturtindami Lietuvos istoriją. Tautiečiai, pasilikusieji tremtyje, susibūrė į bendriją "Gintaras".

Lapteviečiai sumanė Sachos Respublikos sostinėje Jakutske pastatyti paminklą ten nužudytiems ir mirusiemis tautiečiams atminti. Vakarų demokratijos pasaulio tradicija reikalauja siekti teisingumo, gerbti žmogaus teises. Jie laikė šventą pareiga pagerb-

ti Blogio imperijos aukų atminimą. Manau, kad lapteviečiai savo pasiryžimu parodė, kad Karaliaučiaus filosofo Imanuelio Kanto žodžiai, jog jis labiausiai stebina žvaigždėmis nusėtas dangus ir dorovinis dėsnis, kurį masytojas jaučia savyje, galioja ne tik filosofams. Šis dėsnis byloja, kad gerbtinas kiekvienas žmogus, kaip Dievo kūrinijos vaisius, o gyvujų totalitarizmo aukų pilietinė savivoka įpareigoja nepamiršti žuvusių ir mirusių tėvynainių – jų atminimą jamžinti kaip įsakmę įspėjimą tautoms ir kartoms apie visų spalvų totalitarizmo grėsmę taikai ir žmoniškumui.

Lapteviečių sumanymui pastatyti paminklą pritarė Jakutsko visuomenė, o miestas I.Michalčukas garantavo išskirsiąs vietą monumentui. "Gintaro" bendrijai aktyviai remė šią idėją. (keliamā į 5 psl.)

Numeryje
skaičykite:

2 Kaune įvykusiai TS Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos tarybos posėdyje aptarti aktualūs klausimai

3 Gyvendami šešioliktaisiais nepriklausomybės metais atsidūrėme bjauriai dvokiančioje valdanciojo nomenklatūrinio oligarchinio klanu užtvenktoje pelkėje

7 Paminklas, prie kurio rengiamos aukščiausio lygio žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimo ceremonijos, nerūpi nei Vilniaus savivaldybei, nei respublikos institucijoms

Lietuvai bus blogiau, jei premjeras išsilaiikys

(atkelta iš 1 psl.)

Net jeigu bus įkurta Seimo komisija, jis liks premjeras. Nes taip patogiau valdančiajai daugumai. Ir Darbo partijai, kurios lyderis staiga tapo premjero ramybės garantu, ir socialdemokratams, ir socialliberalams su valstiečiais. Šiandien šiai koalicijai svarbiausia "vertybė" yra kėdės. Ar gali Seimo pirmininkas elgtis principingai ir reikalauti skaidrumo, jei, beieškant skaidrumo, gali kristi premjeras, tuo pačiu subyrėti koalicija ir Seimo pirmininkas likti be posto?

Pagrindinis valdžios bruožas - stagnacija

Blogiausia šioje situacijoje yra tai, kad koalicija, ką gero, su tuo pačiu premjeru, bet be jokio autoriteto išbus valdžioje iki pat 2008 m., neprilausomai nuo kokių nors komisių ar neatsakyti klaušimų apie "draugystes". Blogiausia tai yra ne opozicijai, ne konservatoriams, bet visai

Lietuvai, Lietuvos žmonėms, kurie praranda bet kokį tikėjimą padorumu politikoje ir Lietuvos ateitimis. Vienintelė paguoda, kad tai yra galbūt vienintelis kelias, kai mums tokas neskaidrus pokomunistinės nomenklatūros valdymas, be jokio autoriteto ir be jokio gebėjimo žvelgti į ateitį ar spręsti rimtas Lietuvos problemas, pagaliau atsibos. Ir mes tada jo pagaliau atskritytume. Atrodo, kad ši valdžia dėl savo neskaidrumo, visiškos stagnacijos ir tuštumo pradeda atsibosti jau ne tik mums, bet ir mokytojams, studentams, policininkams. Ši koalicija pasižymėjo tik nesibaigiančiais skandalais: pavasarį – V.Uspaskicho, dabar – premjero. Vienintelis rimtesnis dalykinis sprendimas: mokesčių reforma, sugadinta kompromisu bei naujų mokesčių ir išvargta per tokius vargus, kad, atrodo, ši koalicija dar kokiems nors sprendimams paprasčiausiai yra nebepajégi. Todėl visur kitur pagrindinis šios valdžios bruožas – iki nuobodumo

įkyréjusi stagnacija.

Lietuva tragiškai atsilieka pritraukdama užsienio kapitalo investicijas, per metus Lietuva praranda po vieną savivaldybę ar stambesnį rajono centrą – tuo tarpu valdžia nuosekliai demonstruoja tik viena – kad ji tokią problemą yra nepajégi išspręsti. Net ir nebando jų rimtai svarstyti. Investicijų mažėjimas Lietuvoje reiškia, kad i Lietuvą neateina naujos technologijos, aukštesnio darbo našumo gamyba. Po 5–7 metų Lietuvos ekonominė augimą gali ištikti tokia pat stagnacija, kokia ištiko šiandieninę valdžią. Tai dar labiau didins socialines problemas, kurios ir šiandien gana ryškios.

Abejoju, ar su tokia valdančiaja koalicija, neryžtinga ir pasimetusia, mes sugebėsime išvesti eurą, ar, valdžiai nesiimant efektyvių sprendimų, Lietuva sugebės įvykdinti Maastrichto kriterijus, visų pirmą – infliacijos kriterijų. Girdėjome kritinių pastabų nei iš Europos komisarų.

Dėl buvusių politinių kalinių ir tremtinių socialinės apsaugos

LR Sveikatos apsaugos ministerijos valstybės sekretoriaus Vidmanto ŽILINSKO atsakymas į LPKTS užklausimą

Vykdydami Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugėjo 20 d. pavedimą Nr. 27-6475 dėl buvusių politinių kalinių ir tremtinių socialinės apsaugos, informuojame, kad didžioji dalis kompensuojamujų vaistų skirta lėtinėms ligoms gydinti. Lėtinėmis ligomis dažniausiai serga vyresnio amžiaus žmonės. Šiai grupei priklauso buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai. Todėl didžioji dalis vaistų šiemis pacientams yra kompensuojama 100 pro-

centų (bazinės kainos pagal Ligu ir kompensuojamujų vaistų sąrašą (A sąrašą)).

Neigiamiems asmenims, pripažintiems nedarbingais, ašmenims, sulaukusius senatvės pensijos amžiaus, kuriems, vadovaujantis teisės aktais, nustatyti dideli specialūs poreikiškūs, vistų kompiuojamujų vaistų ir medicinės pagalbos priežiūros bazinių kainų kompensuojama 100 proc. Panašiai principais vadovaujamas ir teikiant medicininės reabilitacijos paslaugis.

Norime pažymeti, kad vaistų kompensavimo sistema orientuota į vyresnių žmonių sveikatos problemų sprendimą. 2004 m. pusė PSDF biudžeto lėšų (apie 200 mln. Lt), skirtų kompensuojamiesiems vaistams, buvo išleista paientų, vyresnių nei 60 metų, vaistų išsigijimui išlaidoms kainos nuėnuoti (vidutiniškai vienam statistiniui Lietuvos gyventojui tenka 118 litų, vienam vyresniui nei 60 metų statistiniui gyventojui – 285 litai).

Finansų ministerijos sekretorius Edmundo ŽILEVIČIAUS atsakymas

Finansų ministerija, vykdyma 2005 m. rugėjo 20 d. Vyriausybės kanclerio rezoliuciją Nr. 27-6475, pagal kompetenciją išnagrinėjo protesto mitingo "Už skaidrią ir moralią politiką" 2005 m. gegužės 5 d. rezoliucijoje "Dėl buvusių politinių kalinių ir tremtinių socialinės apsaugos" išdėstytiems reikalavimus dėl kompensacijų už namus ir žemę išmokėjimą iki 2006 m. pabaigos.

Informuojame, kad kompensacijos už valstybės išperkamą žemę, miškus ir vandenės telkinius, gyvenamuosius namus, jų dalis ir butus yra mokamos reišiantis Kompenzacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminu

bei tvarkos įstatymu (toliau – Kompensacijų įstatymas) (Žin., 1998, Nr. 61–1728, 2003, Nr. 102–4528), taip pat garantijomis ir lengvatosmis, numatytomis Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turą atkūrimo įstatyme.

Pagal Kompensacijų įstatymo nuostatas, prieiginių kompensacijos už valstybės išperkamą žemę, mišką, vandenės telkinius turi būti išmokėtos iki 2009 m. sausio 1 d., o už išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus – iki 2011 m. sausio 1 d. Tačiau asmenims, pripažintiems nedarbingais Neigaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka, ar asmenims, sukakusiems senat-

vės pensijos amžių, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas didelis specialiųjų poreikių lygis (iki 2005 m. liepos 1 d. – I gr. invalidams), asmenims, kuriems reikalinos endoprotезavimo operacijos, 1918–1920 m. nepriklausomybės kovų kariams savanoriams, pasipriešinimui (rezistencijos), dalyviams, politiniams kaliniams, tremtiniams ir Vyčių Kryžiaus ordinu iki 1940 m. birželio 15 d. apdovanotiems asmenims – iki 2007 m. sausio 1 d. Atnižvelgdami į tai pažymime, kad šiuo metu galioja, tis įstatymas užtikrina kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turą išmokėjimą politiniams kaliniams ir tremtiniams iki 2006 m. pabaigos.

Aptarti aktualūs klausimai

Lapkričio 5 d. Kaune įvyko TS Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos tarybos posėdis. Posėdyje dalyvavo Europos Parlamento narys prof. Vytautas Landsbergis, LR Seimo narys prof. A.Dumčius, LR Seimo narys dr. P.Jakučionis, Kauno mst. TS frakcijos seniūnas ir Kauно sk. sueigos pirm. A.Kupčinskas.

Kalbėdamas apie politinę padėtį prof. V.Landsbergis pastebėjo, kad Lietuvoje vyksta ne tik resovietizacija, bet ir rekagiebizacija. Jau ne seni partijos nomenklatininkai, bet tie siog KGB grįžta į valdžią. Jie siekia aukštų postų, yra reabilituojami. Mes esame pavojoje padėtyje, nes jų užvaldymas nėra nerealus.

Valdančioji koalicija susikompromitavusi labai giliai. "Tas "kvartetas" grimzta, nes "pirmas smuikas" visai išsiderino, o "antras smuikas" nebilogai jaučiasi, nes visi užmiršo apie jo diplomą ir apgavystes," – kalbėjo prof. Vytautas Landsbergis.

TS PKTF tarybos posėdžio metu atskaitė Seimo narys, habil. dr., profesorius A.Dumčius. Jis informavo apie savo darbą Seime, teigė užsiimasi ideologine veikla – rašas straipsnius apie šalies politinę padėtį, susitinkas su rinkėjais, yra Žmogaus teisių komiteto pirmininko pavaudojotas.

Pranešimą politiniai ir organizaciniai klausimai perskaitė TS PKTF pirmininkas, Seimo narys dr. P.Jakučionis. Informuodamas apie darbą Seime P.Jakučionis teigė, jog svarbiausias klausimas – 2006 m. biudžeto svarstymas. "Ji numatoma didinti 18,8 proc., – sakė TS PKTF pirmininkas.

Tačiau paskirstymas labai netolygus. Kai kurioms sritims jis didėja 35–37 proc., o švietimui, mokslui, kultūrai, socialinėms reikmėms tik 5–7 proc. Sie klausimai aptariami komitetuose. Nepamirštas ir nukentėjusių nuo okupacijos asmenų valstybinės pensijų klausimas.

Kad šios pensijos būtų didinamos nuo 138 Lt iki 172 Lt, reikėtų skirti 38 mln. litų. Tačiau 2006 m. biudžete šios lėcos nenumatytos."

Kita svarbi politinė aktualija – ėrtėjanti streiku banaga. Atlyginimais nepaten-

kinti mokytojai, gydytojai, policininkai, streikais grasi na profsajungos, studentai. Pagrindiniai jų reikalavimai: didinti neapmokestinamą darbo užmokesčio minimumą, kelti ribą, nuo kurios suteikiama valstybės parama.

TS PKTF pirmininkas, kalbėdamas apie organizacionius klausimus, informavo, jog 2006 m. vasario 7 d. bai giasi sutartis su TS ir numatytois kvotos, nes jau sukančia dvejų metai po LPKTS ir TS susijungimo. Toliau viską spręs tarybos ir prezidiumo balsų dauguma. Todėl reikia didinti PKTF narių skaičių, kad išlaikytume politinį svarą Tėvynės sajungoje.

"Dabar visuose TS skyriuose vyksta lyderių iškeliimo kampanija. Reikia būti labai aktyviems, kad rajono savivaldybėse turėtume savo tarybos narių," – kalbėjo P.Jakučionis.

Prezidiume ir taryboje patvirtinta sąrašų sudarymo tvarka: iki 2005 m. lapkričio 30 d. TS skyriai turi sudaryti atrankos komitetus, iki 2006 m. sausio 1 d. – pateikti kandidatų į savivaldybių tarybas sąrašus.

Kėdainių vienmandatėje apygardoje TS remia teisinkų sajungos pirm. S.Sedbaro kandidatūrą. Šiai rinkimų kampanijai pri valomos padėties.

Apie pasiruošimą TS PKTF konferencijai kalbėjo frakcijos tarybos pirmininkas R.Paplauskas. Taryba patvirtino darbo grupė konferencijos dokumentains rengti: K.Arlingevičių, J.Marcinkevičienę, P.Musteikį, R.Paplauską, J.Stanėnā, E.Strončiką, O.Tamošaitienę.

Frakcijos statuto minimalius pakeitimus bei siūlymus TS įstatų papildymui pristatė darbo grupės narys P.Musteikis.

Kadangi tarybos posėdyje išspręsti pagrindiniai konferencijos darbotvarkės klausimai, TS PKTF konferencija atidėta 2006 metų pirmajam pusmečiui.

Apie delegatus į TS suvažiavimą informavo TS PKTF ats. sekretorė O.Tamošaitienė. Tai TS tarybos nariai, susijungusių skyrių pirmininkai ir skyrių frakcijų pirminkai.

Pristatyta frakcijos veiklos 2006 m. programos.

(keliamai į 4 psl.)

Paneigimo atšaukimas

2005 m. lapkričio 5 d. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos (asociacijos) valdybos sprendimu atšauktas "Pancigimas", išspaustintas "Tremtinyje" Nr.36 (617) 2004 m. rugsėjo 2 d.

Žinios iš Seimo

Socialdemokratų deficitas

A.Brazausko negelbsti nei advokatai, nei draugai

Visuomenėje kilusių diskusijų dėl premjero šimtos verslo reikalų viešbutyje "Draugystė" apogėjus antradienį pasiekė Seimą. Čia buvo pateiktas Tėvynės sajungos inicijuotas ir 43 Seimo narių pasirašytas nutarimo projektas "Dėl Seimo laikinosios tyrimo komisijos Ministro Pirmininko A.M.Brazausko šimtos verslo viešbutyje "Crown Plaza" skaidrumui ištirti sudarymo". "Crown Plaza" yra nepilnas viešbučio "Draugystė" pavadinimas.

Tačiau "procedūrinis" spektaklis Seime jau buvo gerokai apibrėžtas, o tiriama jo pusė – jau daug nuveikusi, kad užsitikrintų saugumą, tai yra kad tokia komisija sudaryta nebūtų. Valdančioji dauguma savo Politinėje taryboje (ar už jos ribų) jau buvo susitarusi. Iš praėjusios savaitės žiniasklaidos prancišmą buvo akivaizdu, kad nepalankia padėtimi socialdemokratų stovykloje nori pasinaudoti V.Uspaskichas ir jo "darbiceiai": iš pradžių Darbo partijos lyderis pasiskė prieš premjerą, vėliau nuomonę pakeitė. Paaiškėjo, kad jo nuomonės pasikeitimas sutapo su reikalavimu įsteigti ir Darbo partijos deleguotam ministrui paskirti valdyti naują Informatikos ministeriją. Nori nenori, peršasi mintis, kad už A.Brazausko palaikymą V.Uspaskichas reikalavo ministerijos.

Apsukrusis V.Uspaskichas neapskaičiavo viena – tai, kad jam nepalankiu momentu tai iškils viešumon ir žiniasklaida atvirai parodys Lietuvai jo kėslus, nepaisydama jo įkyriai kaip hipnozės seanso metu kartojamų "savų tiesų ir teisumo". Šis tikėtinis susitarimas buvo rūpestingai pridengtas Vilniaus advokatų kontoros parengtu "Draugystės" privatizavimo aplinkybių tyrimu, kuris Seimo posėdžių išvakarėse buvo išplatintas Seimo nariams.

Deja, nei specialiai A.Brazausko nusamdyti advokatai, nei galimi susitarimai su gėdžiaisiais "darbiceiais" neišgelbėjo socialdemokratų ir jų lyderio.

Bc to, kategoriškai pasiskyrėmis prieš tyrimo komisijos Seime steigimą ir veikdami ne visai teisėtais būdais,

valdantieji sukėlė visuomenėje ir opozicijoje protestą dėl Seimo mažumos teisių suvaržymo. Mat Seimo statute numatyta, kad surinkus atitinkamą Seimo narių parašų skaičių, komisija dėl bet koks tyrimo reikalaujančio klausimo sudaroma automatiškai. Šios kadencijos Seimas kaip tik ir pasižymėjo tokią komisijų gausa. Kai liberaldemokratai sugalvojo kurti komisiją užsienio reikalų ministro A.Valionio sąsajoms su KGB rezervu tirti, buvo imtasi tam tikrų preventinių priemonių, kad komisiją steigimasis Seime būtų pristabdytas. Seimo Pirmininkas, turbūt susirūpinęs savo partiečiu A.Valioniu, pradėjo viešai reikšti nuomonę esą tokią komisiją tiek daug neturėt būti. Tad Seimo Etikos ir procedūrų komisijoje gimė pasiūlymas tokias komisijas steigti ne automatiškai, jos steigimą patvirtinus Seimo narių parašais, o balsuojant už jos sudarymą Seime. Tokiu būdu Seimo komisiją galėtų inicijuoti tik valdančioji dauguma, o Seimo mažuma – opozicija šios iniciatyvos teisės netekėt. Čia visuomenė ir opozicijos nariai įžvelgė rimtą grėsmę demokratijai dėl mažumos teisių suvaržymo.

Apnuogintas valdančiųjų bejegiškumas

Štai taip susiklosčius klasmams į darbotvarkę buvo įtraukta – ir komisijos, ketinančios tirti A.Brazausko šimtos verslo reikalus, nutarimo projektas. Seimo posėdžiui pirmininkavo labai prityrės socialdemokratas Č.Juršėnas, kuris turi aukščiausią pilotažo Seimo statuto erdvėse kategoriją. Jau klausimo svarstymo pradžioje buvo matyti, kad jis norėtų šį klausimą A.Brazausko naudai išspręsti kuo greičiau, tačiau tas skubėjimas patyrusiam lapiui ir pakišo koją.

A.Kubilius, pakviestas pristatyti nutarimo projektą, Seimui ne tiek aškino apie A.Brazausko reikalus, kiek gynė demokratinės Lietuvos parlamentarizmo tradicijas ir teigė esą Lietuvai, suvaržius Seimo mažumos teises, reikia iš Briuselio ir Strasbūro kraustytis į Minską. Taip pat jis niekaip negalėjo suprasti ir pateisinti desperatišką A.Brazausko ir jo šalininkų nenorą apie "Draugystės" verslą kalbėti viešai.

"Komisijas buvo galima sudaryti A.Zuoko, V.Uspaskicho, R.Pakso reikalams tirti, bet A.Brazausko reikalams negalima. Kodėl? Todėl, kad jis nusipelnės, kad jis išskirtinis, kad jam turi būti taikomos kitokios taisyklės? Politikoje ir demokratijoje balsius, kai kuris nors iš krašto lyderių patiki ir, ką gero, nuoširdžiai patiki, kad jis yra išskirtinis", – teigė A.Kubilius.

Po nutarimo projekto pristatymo Tėvynės sajungos frakcijos nariai kėlė vis kitus ir dar įdomesnius klausimus, liečiančius K.Brazauskienės verslo vingrybes.

"2002 metais "Draugystės" rekonstrukcijai paskolas suteikė "Lukoil Baltija" vadovo Paleičiko čelmos įmonė "Pajaras". Taž pats Paleičikas per kitą savo bei drovę "Vaizga" valdė 40 proc. viešbučio akcijų. Kaip būtų galima paaiškinti, kad Paleičikas savo ir Brazauskienės valdomai "Draugystei" paskolinė pinigus už kur kas didesnes palukanas nei komercinės bankas? Ar čia nėra pinigų plėvimo požymiai?" – klausė R.Dagys.

"Jūs šiek tiek užsiminėte apie žiniasklaidoje pasirodžiusią informaciją, kad Butrimienė buvo sukūrusi įmonė su menamais kanadicčiais "Šešupė Ontarijo", kurios tikrieji dalininkai buvo ne kas kita kaip EBSW koncerno berniukai. Ar pirmosios "Draugystės" akcijos ir buvo išsigytos neaiškiai sandoriais su "Šešupe"? Tiksliau pasakius, buvo nupirktos už EBSW pinigus, surinktus iš Lietuvos žmonių? Ar ne manote, kad mes, svarstydami šį klausimą, sužinosime dar įdomių dalykų apie vienas tas priedangas, apie galimą EBSW dalyvavimą įvairioje veikloje?" – klausė E.Pupinis.

A.Kubilius tvirtino, kad esą į visus šiuos klausimus turėtų atsakyti steigiamą Seimo tyrimo komisija. Argumentai buvo stiprūs. Papras tai Seime susiklosčius tokios aplinkybiems verda tikros žodžių dvikovos. Tačiau ši kartą A.Brazauskui advokatauti nėbuvo norinčiųjų. Ji nestipriaus argumentais užtarė J.Olekas, beviltiškai mėgindančias sutramdyti įsismarkavusius konseruatorius stebuklingu žodžiu "Williams", ir žinomas kaip vienas iš keturių "komunarų", praėjusią kadenciją liaupsinęs Lukashenkos Baltarusiją, B.Brazauskas. Tačiau šis duetas tik

dar labiau apnuogino valdančiosios daugumos bejegiškumą, pademonstravo, kad iš buvusios socialdemokratų galybės Seime tik "kelios pušelės apykreivės liko". Matyt, socialdemokratai akrai tikėjo, kad pasitarimai tarp keturių valdančiųjų partijų lyderių Politinėje tyroboje suveiks. Deja.

Opozicija nesėdėjo rankų sudėjusi

Tikriausiai įvertinės padėti Seimo posėdžio pirmininkas pradėjo skubėti raginti balsuoti. Nors visas Seimas užė, kad šis balsavimas yra nereikalingas, o gal net ir neteisėtas, nes komisija turi būti sudaroma automatiškai. Tada Č.Juršėnas pasakė, kad reikės balsuoti ir už protokolinių nutarimą, kuris igaliotų aiškintis susiklosčiusią padėtį dėl komisijų sudarymo. Ir licpė balsuoti. Daugeliis taip ir nesuprato už ką – už komisijos sudarymą ar už protokolinį nutarimą balsuoja. Tačiau Č.Juršėnas nepaisė protestų ir paskelbė esą balsavimo rezultatai: už – 33, prieš – 33, susilaikė 20. Susilaikiusiu balsai pridedami prie balsavusiųjų "prieš", taigi komisijos sudarymui nebuvo pritarata. Čia pat Č.Juršėnas paskelbė 10 minučių pertrauką, o po jos iš karto paskelbė rytinį posėdį pasibaigus. Niekas nespėjo paprieštarauti.

Tačiau opozicija nesėdėjo sudėjusi rankų. Per pertrauką penkių frakcijų vardu: Tėvynės sajungos, Liberalų, Liberalų centro sajungos, Mišrios ir Liberalų demokratų, buvo kreiptasi į posėdžių pirminink

ką su prašymu pakartoti balsavimą dėl tyrimo komisijos A.Brazausko šimtos verslo skaidrumui tirti sudarymo.

Vakarinio posėdžio pirminkas G.Steponavičius, motyuodamas šiuo prašymu ir faktu, kad bent 10 Seimo narių balsavo nežinodami tiksliai už ką balsuoja, socialdemokratų siaubui paskelbė pakartotinį balsavimą. Ši kartą balsavimo rezultatai buvo nepalankūs socialdemokratas: 111 užsiregistravus, 54 – už, 24 – prieš, 29 – susilaikė. Po pateikimo komisijos sudarymui pritarta. Sukreštė socialdemokratai mégino padėti gelbėti. J.Olekas praše ši klausimą atidėti kitam posėdžiui, bet jo pasiūlymas buvo atmetas. Tada B.Brazauskas, motyuodamas, kad tėra vieno balso persvara ir neva dabar kairieji nesuprato, už ką balsuoja, paprašė dar kartą perbalsuoti. Steponavičius sutiko. Tačiau ir trečias kartas patvirtino Seimo nuostatą, kad reikia tokios komisijos. 54 balsavus – už, 27 – prieš, 26 susilaikius, komisijos sudarymui pritarta.

Čia B.Brazauskas, turbūt iškiotas šoko, puolė tikrinti, kas buvo ar nebuvo ir kas už ką balsavo, tačiau G.Steponavičius jį sudrausmino.

Štai taip subliūško valdančiosios daugumos galybė ir įvaizdis, kad keturių valdančiosios partijos kolegiškai bendradarbiauja, dirbdamos Lietuvos labui.

Dėl komisijos likimo bus dar sulaužyta ne viena ietis, nes antradienį tebuvo pateiktas, o dar turės būti svarstyti ir priėmimas, kurių metu A.Brazausko ir Č.Juršėno komanda iš visų jėgų mėgins atsirevanšuoti.

Ingrida VĖGELYTĖ

Dešinysis jaunimas vienijasi

Lapkričio 5 d. Panevėžyje įvyko Jaunuųjų konservatorių lygos neeilinis visuotinis susirinkimas, kurio metu prie JKL prisijungė kita dešinioji jaunimo politinė organizacija – Lietuvos jaunuųjų demokratų sąjūdis.

Passak laikinai einančios organizacijos pirmininko pareigas Paulės Kuzmickienės, "šis susivienijimas – reikšmingas faktas Lietuvos politinio jaunimo gyvenime, kadangi jėgas telkia dešiniųjų pažiūrų jaunimas".

Nuo šiandien JKL atstovaus apie 700 jaunuų žmonių vienoje šalyje.

Neeilinio susirinkimo metu buvo patvirtinta nauja JKL valdybos sudėtis, į kurią įsilies ir LJDS atstovai. Taip pat rėnginyje buvo pateiktos JKL skyrių veiklos ataskaitos, pristatyti včiklos planai, priimtos rezoliucijos.

Primename, kad JKL yra savarankiška, savanoriška visuomenė Lietuvos jaunimo organizacija, atstovaujanti konservatyvių pažiūrų jaunimą bei veikianti nuo 1993 m.

"Tremtinio" inf.

Užsienyje

Prancūzija maišto ugnyje

Pirmą kartą po 1968 m., kai komunistų sukursta prancūzų studentija kėlė maištą ir siautėjo Paryžiaus gatvėse, pasikartojo panašūs įvykiai. Ši kartą riaušes sukelė Prancūzijos priemiesčių imigrantai iš Šiaurės Afrikos, daugiausia musulmonų jaučiamas. Sudeginta tūkstančiai automobilių, parduotuvų, netgi mokyklų ir vaikų darželių. Siautėjancių nusikaltelių gaujos nusiaubė ne tik Paryžių, bet persimetė ir į kitus miestus – Nantą, Strasbūrą, Tulūzą, Sent Etjeną. Nuostoliai skaičiuojami šimtais milijonų dolerių. Iš pradžių, prasidėjus gaujų siautėjimui, buvo skelbiama, jog afrikiečių ir arabų kilmės imigrantai, tie siog užplūdė Paryžių ir kitus Prancūzijos miestus, neramuus sukelė iš nevilties, dideles bedarbystės, netgi dėl rasiškes diskriminacijos. Tačiau įsisiūbus neramumams émė ryškėti ir kitos priežastys. Kalbama, jog riaušinkų veiksmių koordinuoja iš kažkoko centro, galbūt radikalijų islamiškų. Tokios prielaidos atmetti negalima.

Viena aišku, imigrantai, užplūdę liberaliajį Prancūziją, anksčiau ar vėliau turėjo sukelti problemų. Tuo labiau kad jie ir nesistengé integravoti į visuomenę, priimti prancūzų kultūrą ir papročius. Be to, tradicinis prancūzų liberalizmas irgi sudarė sąlygas imigrantų smurto protrūkiams. Prancūzijos policija, dabar labai sunkiai kontroliuojanti padėtį, irgi skina savo darbo vaisius. Niekam ne paslapčia, kad policija gana dažnai nuolaidžiauja imigrantų nusikaltėliams, bijodama būti apšaukta reakcingu ar nemégstanti kitų rasių žmonių. Yra užfiksuota daugybė atvejų, kai už tokius pat nusikaltimus tikri prancūzai sodinami už grotų, o imigrantai iš Šiaurės Afrikos atsiperka tikta lengvu išgąsčiu, todėl dar labiau plečia savo nusikalstamą veiklą. Paryžiaus ir kitų miestų priemiesčiuose specialiai pastatyti daugiau aukščiai namai imigrantams greitai buvo nusiaubti ir išdraskyti bei paversti landynėmis. Jie tapo narkotikų platinimo lizdais.

Prancūzijoje kilusiais neregėtais po Antrojo pasaulinio karo neramumais naudojasi kai kurie prancūzų politikai. Jie mègino kaltę dėl kilusių riaušių suversti savo politiniams priešinkams. Visų pirma dabartiniam Prancūzijos vidaus reikalų ministriui Nikolui Sarkozui, kuriam bent jau iki šiol buvo prognozuojama užtikrinta pergalė būsimosiuose Prancūzijos prezidento rinkimuose.

Jonas BALNIKAS

se. N.Sarkozio kritikams užkliuvo jo žodžiai, pasakyti įsisiūbus gaujų siautėjimui. Jis plėšikus ir padegėjus pavadinio visuomenės atmatomis ir šunsnukiai. Tačiau tokie kaltinimai nedavé efekto ir, paskutinių apklausų duomenimis, nuo to N.Sarkozio populiarumas nė kiek nesumažėjo, dargi išaugo. Vis daugiau prancūzų, susidurusių su rūscia realybe, pradedė suvokti, jog be ryžtingų veiksmų prieš įsisiautėjusias maištininkų gaujas neramumai gali virsti net pilietiniu karu.

Prancūzijos ministrų kabinetas nuolat posėdžiauja. Pagaliau prabilo ir ilgokai tylėjęs prezidentas Žakas Sirakas. Jis pareiškė, kad reikia gelbèti respubliką iš ją apémusio chaoso ir veikti ryžtingai prieš tuos, kurie séja baimę ir smurtą. Todėl neatsitiktinai vyriausybė priemė sprendimą įvesti komendantu valandą neramumą apimtuose miestuose. Tai pirmas toks atvejis nuo 1950 metų, kai prezidentas Šarlis de Gaulis įvedė komendantu valandą, prasidėjus neramumams dėl karo Alžyre. Paskutiniaisiais pranešimais, neramumai Paryžiuje kiek aprimo, tačiau kitame dideliame Prancūzijos mieste Lione jie dar labiau išsiplėtė. Gaujų braižas tas pats: automobilių deginimas, "Molotovo kokteilių" mètymas į visuomeninius pastatus, netgi autobusus su keleiviais.

Nors komendantu valanda įvesta, atrodo, kad prezidentas Ž. Sirakas ir vyriausybė yra gerokai sutrikę ir nebežino, ko imtis. Prancūzijoje vis labiau įsivyräuja nuomonė, jog reikia radikalai keisti imigracijos politiką, nes gali atsitikti taip, kad prancūzų savo tévynėje liks mažuma. Jau dabar Prancūzijoje dyviliai gyventojų iš šimto yra imigrantai iš Šiaurės Afrikos, Alžyro, Maroko ir kitų buvusių kolonijų. Iš vieno imigrantų – daugiau kaip penki milijonai.

Visa Europa sunerimusi sekā įvykius Prancūzijoje. Baiminamas, jog panašūs smurto protrūkiai gali kilti Berlyne, Londono ir kituose Europos miestuose, kuriuose įsikūrusios gausios imigrantų bendruomenės, ypač iš musulmoniškų kraštų.

Beje, Prancūzijos valdžia jau skaičiuoja nuostolius, kurių vis didėja. Vis daugėja valstybių, kurių vyriausybės rekomenduoja savo piliečiams susilaikyti nuo kelioniu į Prancūziją, o juk iš turizmo Paryžius gauna gana didelės pajamas.

Jonas BALNIKAS

Sveikiname

Alfonsą JANKAUSKĄ, buvusį aktyvų Irkutsko jaunimo saviveiklininką, irkutskiečių susitikimų Lietuvoje pradininką bei knygos "Mažoji Lietuva" Irkutske pagrindinį sudarytoją ir leidėją, 80-mečio proga sveikina, Dievo palaimos, stiprybės ir ilgų bei laimingų metų linki buvę Irkutsko saviveiklininkai.

* * *

Buvusį partizaną Mykolą TELYČĘNĄ lyg ažuolą, atlaikiusį sunkiausias gyvenimo vėras, sveikiname 80-mečio proga. Tegul tolimesni gyvenimo metai būna laimingi ir kupini džiaugsmo.

LPKTS Ignalinos skyrius

Aptarti aktualūs klausimai

(atkelta iš 2 psl.)

* * *

Asociacijos LPKTS tarybos posėdyje valdybos pirm. A.Lukša informavo apie išlaidas LPKTS būstinių, Laisvės al. 39, Kaune, remontui, apie Vyriausybės paramos kultūrinei veiklai paskirstymą.

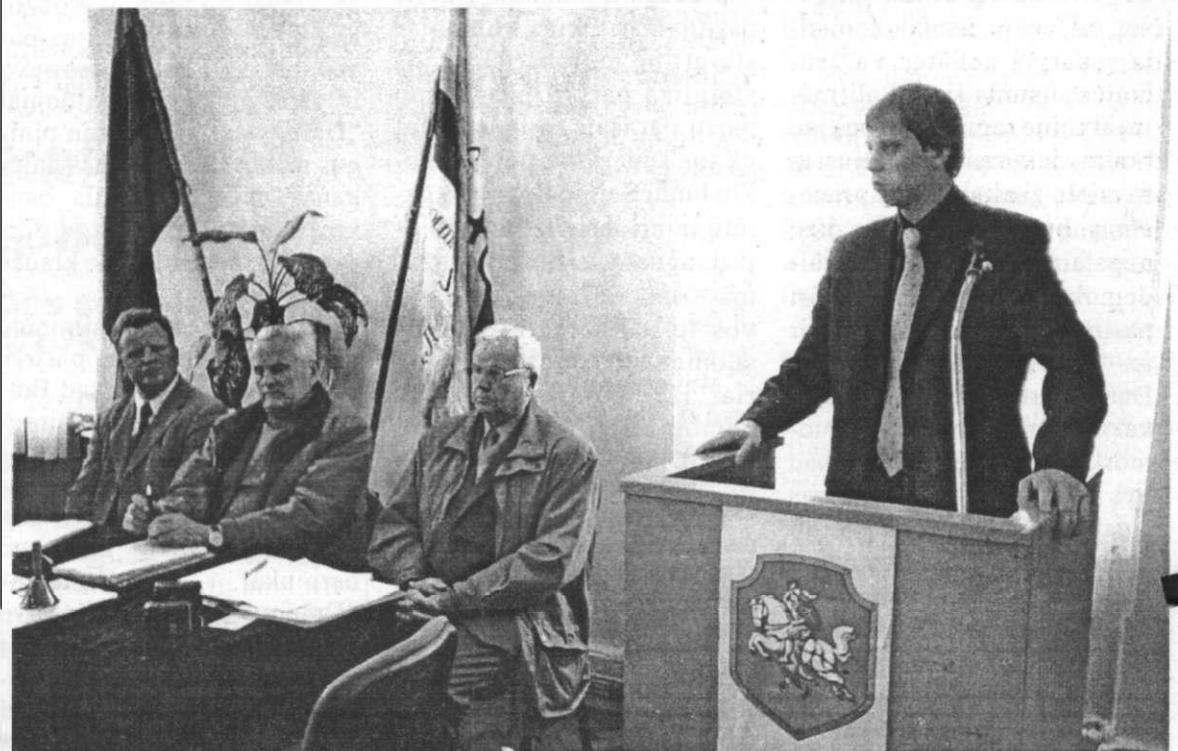
Buvo kalbama dėl "Laisvės kovų archyvo" ir kitų knygų tremties ir rezistenci-

2006 m. sausio 5 d. informavo V.Raibikis ir R.Paplauskas. Apie Šiaulių skyriaus darbą su moksleiviais, vykdant Pasipriešinimo istorijos programą, – V.Jokubauskinė. Dėl dainų šventės "Leiskit į tévynę", vyksiančios 2006 m. birželio 3–4 d., kalbėjo Alytaus apsk. koordinatorė J.Juodžbalienė.

LPKTS valdybos narė V.Briedienė paskelbė apie ES

ministerija iki lapkričio 26 d. Informacija internete adresu www.lrklt.lt.

P.Jakučionis pranešė, kad jau yra parengta knyga apie antikomunistinę konferenciją "Vilnius–2005". Ją žada ma išleisti iki Naujujų metų. Knyga išversta į anglų kalbą. Lapkričio 25 d. Latvijoje rengiamas seminaras "Baltijos valstybių ateitis – be komunizmo".

Kalba Kauno mst. TS frakcijos seniūnas ir Kauno sk. sueigos pirm. A.Kupčinskas

jos tema platinimo, kadangi Sajungoje jų susikaupė už 200 tūkst. litų.

Apie istorijos mokytojų konferencijas, įvyksiančias Panevėžyje 2005 m. gruodžio 7 d. ir Marijampolėje

paramą asociacijoms (juridiiniams asmenims) kultūrinės ir meninės savimonės ugdymui, tarptautinės kultūros mainams, kultūros paveldo ir jo vertės išsaugojimui ir kt. Paraiškas priima Kultūros

Kauno sk. pirmininkė I.Vilčinskienė LPKTS Kauno sk. vardu perskaitė pareiškimą protestą prieš turėklų su žvaigždėmis atstatymą ant Kauno Aleksoto tilto.

"Tremtinio" inf.

Tuskulėnai priimtu Sachos Respublikai skirtą paminklą

(atkelta iš 1 psl.)

Sachos Respublikos tautų ir federacinių santykių departamento vadovas A. Migalkinas dar 2003 m. pažadėjo "suteikti paramą pagal išgales organizuojant šią kilnį atminimo akciją."

Maskva neduoda leidimo

Paminklo pastatymo programa buvo numatyta 2005 m. rugpjūtį surengti dešimties dienų Lietuvos kultūrinę programą Jakutskie. Lapteviečiai rinko lėšas. Lietuvos Vyriausybė skyrė lėšų paminklui sukurti ir nugabenti į Jakutiją.

Skulptoriaus Jono Jagėlos paminklas įspūdingas. Palaužto kryžiaus variantą atmetė Jakutsko valdžia. Antراسis – bemaž 5 metrų aukščio stulpas, primenantis obeliską, kurio šviesi ir tamsi vertikalės simbolizuoją pasmerktų tragiską likimą, o iškaltas jakutų, lietuvių, rusų ir anglų kalbomis tekstas, juosiantis granito stulpą, primenama, kam jis skiriamas. Kūrėjas rado originalų sprendimą – vertikales skersai kerstantis keturkalbis užrašas sudaro simbolinio kryžiaus įvaizdį.

Atrodė, kad brolijos "Lapteviečiai" vadovo J. Markeausko, aktyvių jos narių J. Puodžiaus, A. Vyšniūno, "Gintaro" bendrijos vadovės R. Trofimenco ir daugelio kitų buvusių tremtinį pastangomis projektą pavyks sėkmingesai užbaigtai. Šio tauraus projekto įgyvendinimas, kai kada nepelnytai vadina mas dovana Jakutskui, žlugo vienu ypu: "Ivertinant neigiamą Sachos Respublikos (Jakutija) vadovybės poziciją ir tai, kad Lietuvos puse nelaikė būtinybę iš anksto suderinti klausimą su Federacijos valdžios organais, pripažinta netikslin ga duoti sutikimą pastatyti šį paminklą," – taip nutarė Rusijos Federacijos prezidento administracija ir 2005 m. rugpjūčio 21 d. raštu pranešė Rusijos URM Jakutskie atstovas N. Djakonovas.

Neverta aiškintis, ar jakutai, ar tik jų aukštoji valdžia buvo priversta pagal seną so vietinę tradiciją atsklausti Kremliaus, kur ir kokį paminklą leidžiamą statyti. Tokiu būdu "centras" tiesmukai parodė, ko iš tikrujų yra vertas Federacijos Respubliką savarankiškumas.

Gal Tuskulėnų rimties parkė?

Dabar, beje, visiškai natūraliai kilo rūpestis, kur ši paminklą statyti Lietuvoje?

Lapteviečiai siūlė paieškoti vienos Kaune, Vytauto Didžiojo karo muziejaus sode lyje. Ši istorinė ir jau sakraline tapusi erdvė tradiciškai skiriamas Tautos Atgimimo veikėjams ir Valstybės atkūrėjams. Vargu ar iš šią erdvę tiktų išterpti ir genocido aukų temą.

Vilniuje yra sukurtas unikalus paminklas dviejų totalitarinių režimų aukoms – Tuskulėnų rimties parkas. Parke pastatyta ir įrengta įspūdinga rotondos tipo koplyčia – kolumbariumas. Pastarajame satalpintos urnos su įvairių tautybių, skirtingu tikėjimu ir įsitikinimų nužudyti žmonių palaikais. Kolumbariumas simboliskai vienija visas to paties likimo genocido aukas.

Tuskulėnų rimties parko sukūrimo programa numato skirti šią vietą vilniečių ir sostinės svečių lankymui. Turėtų tapti tradicija Lietuvos Respublikos aukštostos valdžios atstovams ir aukštiesiems užsienio šalių svečiams atmininomis dienomis ir kitais išskirtinės reikšmės atvejais čia apsilankytį ir pagerbtį totalitarizmo aukas. Numatyta Rimties parko programos įgyvendinimą užbaigtį 2007 m. Į Tuskulėnų rimties parko teritoriją patektų dvaro centrinių rūmai, oficina, dvaro parkas, tame išlikusi Šv. Teresės koplytėlė ir buvusi V. Valickio vila (daugeliui rezistentų žinoma kaip čekistų generolo Bartašiūno vila, kurioje sovietinės nomenklatūros šulai mėgo poilsiauti ir lėbauti). Parkas yra bene pati tinkamiausia vieta lapteviečių paminklui. Jis bus visada lankomas. Parke yra išlikusių kapaviečių. Šioje sakralinėje aplinkoje visada tvyros gilio pagarbos genocido aukoms aura. Skulptoriaus J. Jagėlos sukurtas obeliskas tą aurą dar labiau sustiprintų.

Verta apsvarstyti ir Rumšiškių variantą, kur paminklas galėtų stovėti šalia lapteviečių surėstos jakutų jurtos. Tačiau paminklo lankumas ir paveikumas viuomenei muziejaus sąlygomis ir nesant sakralumo elementų būtų mažesnis.

Už genocido nusikaltimus nedėkojama

Kartais mėginama parodyti, kad šis paminklas turėjo būti kaip dovana Jakutskui. Už ką dovana ir kodėl Jakutsko miestui? Argi gali būti dėkojama už okupaciją ir genocidą, kurį vykdė sovietinis režimas? Turėtume būti draugiški ir dėkingi už atjautą ir solidarumą jakutams, kurie irgi kentė to paties režimo persekiojimus ir priespaudą.

Galima suprasti "Gintaro" bendrijos pirmininkės Reginos Trofimenco ir kitų buvusių tremtinį nerimą ir susirūpinimą, išreikštą laiške Sachos Respublikos vadovui Jegorui Borisovui – "Istorijos pamokos neturi būti pamirštos ir palikuony, atkurdami teisingumą, turi siekti nekartoti buvusių klaidų, kadangi paminklo pastatymas nesiejamas su jokia politine intrigą – tai tik atminimo duoklė." Iš tiesų yra gerokai kitaip. Sovietmečiu tremtinio ar politinio kalnio etiketė buvo privaloma "politika" su visomis pasekmėmis. Apmaudu, bet po sovietijos subyrėjimo tiek Sachos Respublikoje, tiek ir Lietuvoje, minėtas štampas dar nepamirštas ir vcia ne kaip demokratiją spartinantis veiksnys, o atvirščiai. Tikroji komandos "stop!" iš "centro" priežastis, reikia manyti, banalai paprasta ir atitinkanti oficialią versiją: nebuvu jokių okupacijų ir jokių genocido akcijų, tik "vadavimai", "išlaisvinimai", taigi ir paminklo, pramenančio genocidą, nereikia.

Laikraštyje "Jakutija" pasirodė užuomina, kad Lietuva baudžiama už tai, kad jos prezidentas nepaklausė priimytino kvietimo ir nenuvuko į Maskvoje rengtas iškilmes padėkoti už okupaciją. Prezidento sprendimas gegužės 8 dieną likti su tauta jau yra istorijos epizodas, liudijantis, kad Lietuvos valstybės vadovo apsisprendimas buvo orus ir teisingas – už genocido nusikaltimus nedėkojama. Tačiau dėl jų turėtų būti mažu mažiausiai atsiptaršoma. Deja, tai išlieka kaip labai vėluojanti sovietijos teisių ir atsakomybės perėmėjų pareiga. Apie tai Tuskulėnuose bylotų ir prie Laptevų jūros žuvusiems tévynainiams skirtas paminklas, kurio neva nepriėmė Sachos Respublika.

Edmundas SIMANAITIS

Aldona TRAŠKINIENĖ,

Šiaulių "Sandoros"

pagrindinės mokyklos mokytoja,

Stanislava STAŠKUVIENĖ,

Šiaulių Vijolių pagrindinės mokyklos mokytoja

Kartų dialoge atgimusi tiesa

Rugsėjį Šiaulių miesto moksleivai buvo pakvieti į paskutinį Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos (LPKTS) Šiaulių filialo projekto "Pasipriešinimo sovietinei okupacijai istoriją – jaujai kartai" žygį. Ekskursijoje, kurioje ir vėl gausiai dalyvavo "Sandoros" ir Vijolių pagrindinių mokyklų moksleiviai, buvo supažindinta su Prisikėlimo apygardos laisvės kovų istorija.

Pirmausiai buvo aplankytas Kryžių kalnas. Čia pastatyti kryžiai visų Lietuvos veikusių pasipriešinimo apygardų atminimui jamžinti. Moksleivai padėjo gėlių, uždegė žvakelių, susikaupė tylos minutei. Labai įtaigia ir jaudinančia kalba žygio dalyvius pasveikino LLKS atkurtos Prisikėlimo apygardos vadas buvęs partizanas Juozas Mocius. Jis moksleivius supažindino su kelionės maršrutu ir jos tikslais.

Važiuojant Joniškio kryptimi, buvo sustota prie kryžiaus ir paminklinio akmens, žyminčių 1945–1950 metais nužudytių partizanų užkasimo vietą. Kalbėjo buvę Joniškio partizanai ir tremtiniai, skambėjo moksleivių skaitomi posmai. Vėliau žygio dalyviai patraukė į Daunoravos miške atstatytą bunkerį, kuriamo 1950 m. rugpjūčio 18 ir 19 d., siaučiant be galio didelėms NKVD pajėgoms, buvo išduoti ir sušaudyti penki Tautvydo tévonijos partizanų vadai, susirinkę į pasitarimą. Visus žygio dalyvius sujaudino buvusio politinio kalnio Simono Tautvaišo kalba, kuris savo atgautame miško rézyje, šalia šio bunkerio, išliejo ir pastatė penkis baltus kryžius. Ir jaunesniosios, ir vyresniosios kartos atstovai lipo į ankštą bunkerį, genami noro įkvėpti to sloganus, drėgme ir pelėsiais atsiduodančio oro, kad geriau suprastų jau praeitimi tapusių istoriją. Žeimių-Jurdaičių miške ekskursantai pagerbė Kunigaikščio Žvelgaičio rinktinės vieno iš vadų Prano Muningio-Žvelgaičio žūties vietą. Joje iš akmenų supiltas kalnelis ir to paties Simono Tautvaišo išlietas kryželis.

Siltai tarpusavyje bendra vė net trijų kartų atstovai išsiskirstė į namus daugiau vie ni kitus supratę, pažinę dialoge gimusių tiesą, praplėtę akiratį, sustiprinę patriotinius jausmus ir pailsėję. Klemenas Arlingevičius, šio projekto koordinatorius, pažadėjo moksleiviams juos sukvies ti į projekto vaizdinės medžiagos peržiūrą ir aptarimą, o mokytojai ir moksleiviai jau planavo ateinančių metų išvykas, tikėdamiesi dar geriau pažinti savo kraštą ir jo istoriją.

Pabaiga.
Pradžia Nr. 42

Nebadausime

Vėl sulaukėme žiemos, bulvių prisikasėme, nebaudausime. Artėjo Kalėdos. Brolis Vytautas pastatė kilpas ir pagavo baltą kiškį. Mama ištroškino su bulvėmis ir atšventėme puikias Kalėdas. Pirmą kartą Sibire pavalgėme mėsos.

1944 metai. Pavasarį padinome bulvių, daržovių. Viskas gražiai suvešėjo. Frontas artėjo prie Lietuvos. Vokiečiai traukėsi. Raudonoji armija įžygiavo į Lietuvą. Kartą tévelis atsinešė laikraštį "Pravda" ir juokdamasis perskaitė, kaip vienas kareivis džiaugėsi įžygiavęs į Kauną. Apie jį buvo parašyta: "On litovec, jevo familija Chaim Percikovič, jevo rodnoj gorod Kaunas" (Jis lietuvis, jo pavardė Chaimas Percikovičius, jo gimtasis miestas – Kaunas). Lietuvis? Gal todėl tévelis skaitydamas juokėsi...

1945 m. pavasaris buvo ankstyvas. Vėl pasisodinome bulvių, daržovių. Nors duonos nėra, nebaudausime. Ten žemė gera, viskas gerai auga. Gegužės mėnesį sužinojome, kad baigėsi karas. Vietiniai gyventojai rusai džiaugėsi triukšmingai, gatvėje šoko, linksmosi, o mums įsižiebė vilties kibirkštélė, kad gal galėsime gržti namo, į Lietuvą, nes labai jos ilgėjomės. Mama buvo pašlijusi sveikata, ji drebėdavo. Jokių vaistų nebuvovo. Kaimo felcerė sakė, kad mama sutriko nervai. Reikia ramaus gyvenimo. O koks gali būti ramus gyvenimas tremtyje, nuolatinuose nepritekliuose.

Vasarą grybavome, uogavome, prisiūdėm grybų žiemai. Gruodžio 21 dieną gimė sesutė. Pakrikštijo tremtinys, pavardės tikrai nepamenu, bet manau, kad Vasiliauskas, iš kur jis buvo, nežinau. Tėvai davė Danutės vardą. Mamytės sveikata pagerėjo. Žieima praėjo.

1946-ųjų pavasaris. Vėl sodiname bulves, daržoves. Neilgai džiaugėmės daržu. Atvyko komendantas ir liepė visiems tremtiniam susiruošti kelionėn: "Čia darbo nėra, važiuosite ten, kur "tē-

vynei" reikia darbo jėgos." Nuvežė į Barnaulo rajoną, Povalichos geležinkelio stotį. Apgyvendino pas vietinius gyventojus Kazačės kaime.

J Lietuva

Į Barnaulą važiuodavome nusipirkti maisto. Pirkdavome saulėgrąžų išspaudas, iš jų virdavome košę ir valgydavome. Kartais būdavo galima gauti ir miltų – tai broliukui ir sesutei košytei. Saikydamo, kad miltų atsiuntianti Amerika. Vasara ējo į pabaigą. Viskas, kas buvo pasodinta, liko Šipicynė. Kaip reikės išgyventi žiemą? Tai nedavė ramybės.

Rugpjūčio mėnesį iš Lietuvos atvažiavo žmogus, pardės nežinau, turėjo įgalijimą parvežti į Lietuvą vaikus našlaičius, kurių tėvai mirė Sibire. Našlaičių buvo. Tai – Jūratė ir Giedrius Lauciai, Danguolė ir Juvencijus Pečiūros, Viktorija, Ričardas, Janina, Zosė Kenstavičiai. Bet gerasis žmogus priėmė ir ne našlaičius. Su našlaičiais išvažiavo mano brolis Vytautas, Danutė Vederaitė ir dar daugiau, kurių vardų neprisimenu. Buvo rugsėjo mėnuo. Mamytė su téveliu pasitarė ir nusprendė: reikia bėgti, važiuoti į Lietuvą. Kaip bus, taip bus. Ta rudenį dar daugiau tremtinii bėgo į Tėvynę. Tévelis liko, o aš, mama, broliukas Gendrutis ir sesutė Danutė nuvažiavom į Barnaulą. Geležinkelio stotis buvo pilna žmonių, bilietai išpirkti, traukiniai perpildyti. Papildomai dave sastatą prekinį gyvulinį vagoną, kokais į Sibirą atvežė. Sesutė Danutei dar nebuvavo metukų, mama ją laikė ant rankų. Su mažais vaikais bilietus parduodavo atskiroje kasoje. Aš nupirkau bilietus iki Minsko. Į Vilnių bijojome išpirkti. Prekinis traukinys mus vežė į Novosibirsko. Širdyje buvo neramu.

Išvažiavus iš stoties pradėjo tikrinti bilietus ir dokumentus. Laimė, kad mama tu-

réjo "spravką" (pažymėjimą), kad ji gyvena Šipicynė kaime, Talmenkos rajone. Pasu tada niekas neturėjo. Mamytė tik prašė broliuką nekalbėti lietuviškai. Kontrolerius pavartė "spravką", nužvelgė mus, pažymėjo bilietus ir nuėjo toliau. Baimė praėjo. Nors man buvo 17 metų, éjo aštuoniolikti, bet atrodžiau kaip kokių 14 metų paauglys. Po penkių parų buvome Maskvoje. Ir vėl bilietų kompostiravimas. Prie kasa – didžiulés eilés. Isirašiau į eilę. Ir vėl "išgelbėjo" sesutė Danutė. Priėjės stoties budetojas privėdė mane su mama prie kasos ir aš pažymėjau bilietus be eilés. Sulipome į traukinį Maskva–Vilnius. Mes važiavome iki Minsko. Minske nupirkau bilietus iki Vilniaus ir kitą rytą išvažiavome į Lietuvą. Jau Vilnius čia pat, dairomės pro langus, širdis smarkiai plaka, kas mūsų laukia Tėvynėje? Toks klausimas visą laiką nedavė ramybės.

Išlipome Vilniuje. Stotis pilna žmonių, daug karių. Perku bilietus iki Pušaloto. Važiuojam iki Radviliškio, o ten – į kitą traukinį į iki Panevėžio. Atvažiavome vakare, o "siaurukas" į Pušalotą – tik kitą dieną. Stotis pilna žmonių. Tikrina dokumentus. Mums nusiypsojo laimė: mamos su kūdikiu ant rankų dokumentų nepraše. Naktį praleidome stotyje. Rytojaus dieną apie pietus – į Pušalote. Išlipome į traukinį. Iki Pumpėnų – šeši kilometrai. Ėjome pėsti, mama nešė sesutę, o aš – medinį lagaminėlį – visą mūsų turtą. Pasitarėme su mama, kur eismė. Arčiausiai – pas dėdė Joną, Pumpėnų vienkiemęje.

Laikini namai

Atėjome į sodybą, pasibeldėme į duris. Atidarė dėdės Jono žmona. Išvydusi mus išbalo. "O Jėzus, Marija, kas dabar bus", – išsigandusi sušuko. Bet atsipeikėjusi pakietė vidun. Aš dabar

Vaidutis ČEPONIS

1941 m. tremtinys

suprantu jos išgastij: sūnus Benjaminas pasitraukė į Vakarus, kitas sūnus pakliuvo į Raudonąją armiją ir dingo be žinios, duktė Janina areštuo- ta už ryšius su partizanais, nuteista 10 metų lagerio, o čia dar mes, pabėgę iš Sibiro. Dėdė Jonas laikinai priglaudė. Prieš žiemą įsikūrėme kai myniniame vienkiemęje. Į savo namus Pumpėnuose įsikéléme pavasarį. Viskas buvo apleista. Susiremontavome du kambarius. Dédės, Jonas ir Stasys, padėdavo: duodavo maisto. 1947 m. rudenį pradėjau mokytis Pumpėnų progimnazijoje. Geru žodžiu turui paminioti visus mokytojus, kurie padėjo per vienius mokslo metus baigti progimnaziją. Labiausiai dėkin- gias lietuvių kalbos mokytojai Stasei Kiaušaitei, klasės auklėtojai. Gaila, bet kur dabar ji yra ir ar gyva, nieko nežinau.

Kaimynai mus perspėjo, kad milicijos įgaliotinis pradėjo domėti, kas čia tokie gyvena. Nutarėme bėgti. Aš išvažiavau į Kupiškį pas tévelio pažystamus, o mama su broliu Gendručiu ir sesute Danute – į savo téviškę, Anykščius.

Tévelis iš Sibiro slapta gržo 1947 metais. Prisiglaudė pas prieškario draugus Kupiškyje. Pradėjo dirbtį ligoninėje ūkvėdžiu. Bet greitai buvo išaiškintas. Jam buvo pasiūlyta bendradarbiauti su NKVD. Tévelis atsisakė, buvo areštotas, nuteistas trejiems metams lagerio. Kalėjo Šilutėje. 1951 m. ištrémė atgal į Povalichą. Aš 1948–1949 m. mokiausiai Kupiškio mokykloje, gyvenau pas tévelio draugus Graniūnus. Jie turėjo pažystamą pasų skyriuje ir aš su jų pagalba gavau pasą penkeriems metams. Gavės pasą, atvažiavau į Anykščius, pradėjau mokytis. Gyvenau pas mamos seserį. Mama gyveno kaime, glausdamasi pas gimines. Gavau darbo val-

gykloje pusei dienos. Kitą pusę mokiausi mokykloje. 1949 m. pavasari nuvažiau į Šilutę aplankytį lageryje tévelio, nuvežiau siuntini. Turėdamas penkeriems metams pasą, buvau drąsus. Šilutėje paėmė pasą ir suteikė pasimatymą, perdaviau siuntini, kalbėjomės pro langeli. Po pasimatymo laukiau, kada atiduos pasą. Kitiams lankytojams atidavė, man – ne. Pagaliau išėjo prižiūrėtojas su mano pasu ir sako: "Tu buvai išvežtas, kaip čia dabar?" O aš sakau, kad kai vežė, aš nebuvau namie ir likau. Blogą pasiekimą išvengiau, jis manimi patikėjo. Grįžau į Anykščius. Čia karinis komisariatas įrašė į šaukiamąjį gretas ir 1950 m. balandį paėmė į kariuomenę.

Praeitis trukdė

Aš grįžau iš kariuomenės 1953 m. lapkritį. 1954 m. vasarį kooperatyvo pirmininkas Puodžiūnas mane priėmė į darbą, į paruošų kontorą inspektorius pareigoms. Po keturių mėnesių mane paskyrė direktoriumi. Ar aš tinkamas direktoriaus pareigoms, susidomėjo partijos komiteto kadrų skyriaus vedėjas Lobačius. Neilgai dirbau direktoriumi, tik du mėnesius. Partijos komitetas "iškniso" mano praeitį ir įsakė kooperatyvo pirmininkui atleisti mane, nepaliekant net instruktoriaus pareigose. Dirbau kroviku, supirkėju. Vėliau dirbau kooperatyvo taros sandėlyje. 1957 m. baigiau vairuotojų kursus, dirbau vairuotoju kooperatyvo naftos sandėlyje. Gyvenu Anykščiuose. Nuo 1989 m. – pensininkas. Nuo 1990 m. – LPKTS narys.

Po Stalino mirties mama vargais negalais irgi gavo pasą ir apsigyveno Anykščiuose. Ji mirė 1982 m. Tévelis po tremties gržo 1959 m. Gyveno Anykščiuose. Mirė 1986 m. Brolis Vytautas 1954 m. išvažiavo į Ukrainą, Kijevą, ten dirbo. Mirė 1985 metais. Brolis Gendrutis gyvena Biržuose, sesuo Danutė – Anykščiuose.

Prie Tautos kančios memorialo

Z. Šiaučiulio nuotr.

Prie Tautos kančios memorialo LPKTS Kauno skyriaus nariai

Prie genocido aukų paminklo žvakės dega ne tik per Vēlines

Vilniuje, Gedimino prospektėje, visos Lietuvos buvusių politinių kalinių ir tremtinių rankomis prieš penkiolika metų pastatytas paminklas tapo svarbiausiu žuvusių kovojo už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę paminėjimų vieta. Žuvusiuosius pagerbtį Birželio 14-ąją kasmet susiburia žmonės, atvyksta Prezidentas ir kiti aukštūs valstybės pareigūnai. Taigi ši vieta yra reprezentacinė ir reikalauja priežiūros ne tik per minėjimus. Prieš 10 mėnesių LPKTS Vilniaus skyriui ir Sajūdžio aktyvistams pasilius, Vilniaus miesto Sajūdžio taryba priėmė sprendimą pradėti akciją "Uždeklime žvakutę" prie paminklo sovietinės okupacijos aukoms Gedimino prospektėje ir prie paminklinio akmens Lukiskių aikštėje, skelbiančio apie būsimo paminklo Nežinomam partizanui ir Laisvės kovotojui pastatymą šioje vietoje. Apie šios akcijos pradžią buvo rašyta "Tremtinyje" Nr. 2 (635). Pagal sudarytą grafiką Vilniaus visuomeninių organizacijų nariai kiekvieną dieną uždega žvakę minėtose vietose ir vykdą akciją iki šiol. Dažnai atneša gėlių ir uždega žvakutę ir svečiai iš užsienio. Paminklą nuolat prižiūri LPKTS Vilniaus skyriaus nariai. Norėčiau padėkoti skyriaus kultūros komisijos narei Aldonai Jagelienei, kuri nepailstamai diena iš dienos prižiūri paminklo aplinką. Kadangi buvę KGB rūmai su ten įsikūrusių

siu Lietuvos genocido aukų muziejumi ir čia pat stovintis paminklas yra viena iš reprezentacinės vietų, gausiai lankoma Lietuvos ir užsienio turistų, jo priežiūrai tenka skirti ypatingą dėmesį. Gélėms, kurios atnešamos ir padedamos ant paminklo papédés ir grindinio, skyriaus taryba nusprenendė savo lėšomis pagaminti ir pastatyti vazas. Užsakymą sutiko atlikti tau-

ir anglų kalbomis, seniai dingusi. Todėl turistai, ypač užsieniečiai, ne tik negauna svarbios informacijos, bet kartu mato ir netvarką.

Tenka tiktai stebėtis, kad paminklas, prie kurio rengiamos aukščiausio lygio už Lietuvos laisvę žuvusių pagerbimo ceremonijos, visiškai nerūpi nei miesto savivaldybei, nei respublikos institucijoms. Paminklo aplinkos prie-

Taip kasdien atrodo genocido aukų atminimo ansamblis

todailininkas Leonas Šulcas. Jo pagamintos keramikinės vazos architektūriniai požiūriu puikiai dera prie paminklo, o lietuviška jų ornamentika pagyvina visą ansamblį. Šiemet Birželio 14-ąją vazos buvo įtvirtintos prie paminklo. Jos visuomet pilnos gėlių.

Labai gaila, kad šalia paminklo, einant Aukų gatve, tvora, juosianti rūmų pastatą, apšiurusi, kuris laikas nedalyta, o prie tvoros kėlė buvusi rodyklė, nurodanti Genocido aukų muziejų lietuvių

žiūrai bei švaros ir tvarkos palaiyimui neskiriama né cento.

Lietuvos buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai su nekantrumu laukia, kada Lukiskių aikštėje bus pastatytas reprezentatyvus paminklas žuvusiesiems ir kovojuesiems už Lietuvos laisvę, o buvusiose KGB rūmuose įrengtas tautos kovų dėl laisvės ir patirtų netekcių memorialas.

LPKTS Vilniaus sk.
pirm. Petras
GVAZDAUSKAS
Justino Perniū nuotr.

Dėkuja

Nuoširdžiai dėkoju:
LPKTS Klaipėdos skyriaus nariams, brolio Sibiro klases draugams Valerijai Jokubauskienei bei Algirdui Želviui, visiems padėjusiems palaidoti broli ir užjautusiems skausmo valanda.

Vanda Marija
VAITKEVIČIŪTĖ-
VAITIEKŪNIENĖ

Skelbimai

Lapkričio 12 d. (šeštadienį) 10 val. Marijampolės apskrities administracijos salėje (Vytauto g. 28) įvyks LPKTS Marijampolės sk. visuotinis ataskaitinis susirinkimas. Koncertuos buvusių tremtinių chorai.

Kviečiame dalyvauti.

Lapkričio 14 d. 16 val. įvyks LPKTS Kauno skyriaus narių susirinkimas. Darbotvarkėje: Seimo narių pranešimai aktualiais klausimais, savivaldybės darbuotojų informacija komunalinių mokesčių klausimais.

LPKTS Kauno sk. valdyba

Užsiprenumeruokite "Tremtinį"

Prenumerata mėnesiui kainuoja 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

"Tremtinį" siučiame ir į užsienį. Prenumeratos kaina metams - 80 JAV dolerių.

Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, LT 44309 Kaunas, Lietuva (Lithuania).

Nepamirškite užsiprenumeruoti savo laikraščio!

TREMINTINYS

SL 289

Redaktorė - Audronė Kaminskienė
Red. padėjėja - Ausra Šuopytė

Lit. redaktorė - Jolita Navickienė
Korektorė - Dalia Maciukevičienė
Tech. redaktorė - Vesta Milerienė

Kaina
1,20 Lt

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. 323204, faksas 323214, el.paštas: tremtinys@takas.lt LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>

Spausdino AB "Aušros" spaustuvė, Vytauto pr. 25, Kaunas. Ofsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 4000. Užs. Nr. 1553

Rankraščiai negrąžinami. Autoriaus nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

ILSÉKITĖS RAMYBĖJE

Antanina Gabrilavičiūtė-Karčiauskienė 1925-2005

Gimė Raseinių r. Didžiulių k. ūkininkų šeimoje. 1944 m. ištekėjo. Vyras po metų areštotas ir nuteistas 25 m. Antanina su šeima 1948 m. ištrepta į Krasnojarsko kr. Igarką. 1956 m. sunkiai sergantis vyras iš lagerio atvažiavo pas ją į tremtį. Antanina liko našlė su dvimi mažais vaikais. Su šeima į Lietuvą grįžo 1994 m., apsigyveno Anykščiuose.

Palaidota Anykščių kapinėse.

Užjaučiame dukterį ir sūnų su šeimomis.
LPKTS Anykščių skyrius

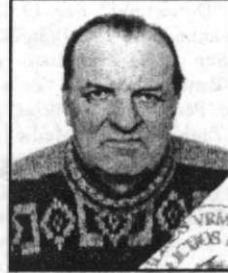
Vytautas Bružas 1934-2005

Gimė Jurbarko r. Oopeniškių k. ūkininkų šeimoje. 1947 m. tévas buvo nušautas. 1948 m. mama su keturiais vaikais ištrepta į Krasnojarsko kr. Igarkos gyvenvietę. Į Lietuvą šeima grįžo 1965 m. Sukûrė šeimą, apsigyveno Joniškio r. Reibinių kaime. Dirbo úkyje traktorininku.

Palaidotas Joniškio r. Skaistgirio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, vaikaitį ir artimuosius.

LPKTS Joniškio filialas

Liudas Vaitkevičius 1945-2005

Gimė Telšių r. Klibių k. ūkininkų šeimoje. 1949 m. su šeima buvo ištremtas į Irkutsko sr. Sibiro Usolės r. Uzkij Lugo gyvenvietę. Tremtyje baigė septynmetę mokyklą. 1959 m. šeima grįžo į Lietuvą. Liudas apsigyveno Klaipėdoje, vyriausio brolio šeimoje, baigė vidurinę mokyklą, Jūreivystės technikumą. Dirbo laivo mechaniku. Vedė, užaugino dukterį.

Palaidotas Klaipėdos Lébartų kapinėse.
Užjaučiame artimuosius.

LPKTS Tauragės skyrius

Zigmas Šipaila 1917-2005

Gimė Šakių aps. Žvirgždaičių valsč. Ramoniškių k. ūkininkų šeimoje. Mokėsi Žvirgždaičių pradžios mokykloje, Pilviškių progimnazijoje. 1934 m. įstojo į Lietuvos šaulių sąjungą, buvo karys savanoris, mokėsi karų mokykloje, turėjo puskarininkio laipsnį. Prasidėjus antrajai sovietų okupacijai buvo suimtas, nuteistas 10 metų. Kalėjo Karagandos lageriuose. 1963 m. tremtyje vedė lietuviatę, vėliau grįžo į Lietuvą, apsigyveno Kudirkos Naumiestyje. Subūrė kelis pučiamujų orkestrus. Z. Šipaila buvo Šaulių sąjungos garbės šaulys.

Užjaučiame žmoną, dukterį ir sūnų su šeimomis.

LPKTS Šakių filialo Kudirkos Naumiesčio buvę politiniai kaliniai

Vytautas Gabrėnas 1929-2005

Gimė Panevėžyje, karininko šeimoje. Nuo 1930 m. gyveno Klaipėdoje, vėliau gyveno Šiauliauose, Vilniuje, o nuo 1943 m. – Kėdainiuose. Būdamas gimnazistu įsitraukė į pasipriešinimo judėjimą. 1946 m. buvo areštotas ir nuteistas 10 m. Kalėjo Chabarovsko kr. lageriuose, Izvestkovajoje, Bogučane, Urlage, o nuo 1949 m. – Magadanu sr. Tenkinsko r. Berijos aukso sodrinimo fabrike lageryje. Į Lietuvą grįžo 1954 m. Apsigyveno Kaune, sukûrė šeimą. 1962 m. baigė Kauno politechnikos institutą, įgijo inžinieriaus mechaniko specialybę. 1971 m. persikelė gyventi į Klaipėdą, dirbo politechnikume dėstytoju. Užaugino dukterį ir sūnų. Aktyviai dalyvavo tautiniame judėjime, rašė į spaudą.

Palaidotas Kauno Eigulių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

Politinių kalinių bendrija "Kolyma"

